

Ciddi ve etraflı bir araştırma yapmış olduğu için Sözcü'yü kutlarım. Önümüzdeki dört yıl içinde bizleri temsil edecek olan milletvekillerinin eğitim düzeyleri ve meslekleri kamuoyunu yakından ilgilendirmelidir; fakat vekillerin eğitim ve mesleklerinin meclis performanslarını etkilemesini beklemediğimi berlitmeliyim; çünkü vekillerin mecliste birer birey olarak tavır alabildiklerini, görüş belirtip oy kullanabildiklerini düşünmüyorum. Maalesef son dönemde gözlemlediğim kadarıyla muhalefet milletvekillerinin etki kapasiteleri son derece kısıtlı. İktidar milletvekilleri ise yukarıdan gelen direktifler doğrultusunda hareket ediyorlar. Dolayısıyla, ülkemizde demokrasi anlayışı değişmediği sürece milletvekillerinin eğitim düzeyleri ve meslekleri pek de önemli değil.

Bu genel kaygıyı belirttikten sonra çalışmanın bana düşündürdüklerini özetlemek isterim. İlk sınıflandırma eğitim seviyesi sınıflandırması. Araştırmaya göre adayların yarısına yakını üniversite; üçte birinden biraz fazlası ortaöğretim mezunu. En çok üniversite mezunu aday AKP'de görülüyor; MHP ile CHP adaylarının da büyük çoğunluğu (beste dördü) üniversite mezunu. Fakat kanımca bu istatistikler pek anlamlı değil; çünkü ülkemizdeki üniversite eğitimi genelde bireylerin kritik düşünme, grup çalışması, hitabet, araştırma, problem çözme ve karar verme yetkinliklerini geliştirmiyor. Ne yazık ki dünya standartlarında eğitim veren çok az üniversitemiz var ve bu üniversitelerin mezunları genellikle politikayı tercih etmiyorlar. Dolayısıyla ülkemizdeki ortalama üniversite mezununun milletvekili olmak için üniversite mezunu olmayanlardan daha yetkin olduğunu iddia edemem.

İkinci sınıflandırma ise mesleki. Bu sınıflandırma kanımca kısmen sorunlu, çünkü en büyük kategori "serbest" ve bunun ne anlama geldiği açık değil. Çok farklı mesleklerde kendi işini yapanlar (örneğin avukat, danışman, komisyoncu, atölye sahibi, fabrikatör) kendilerini bu kategoriye dahil etmiş olabilirler. Bu kaygıyı not ettikten sonra serbest meslek kategorisinde 2,000'in üzerinde aday olmasını yüksek bulduğumu belirtmek isterim. Emekli kategorisindeki aday sayısını (1,000'in üzerinde) da yüksek buluyorum; çünkü kanımca milletvekilliği bir emeklilik projesi olmamalı. Toplam hukukçu aday oranı %5 gibi görünse de, en çok oy alması beklenen iki partideki hukukçu aday oranının %19 olduğuna dikkat çekmek isterim. Tabiatı gereği toplumda değişime en çok direnmesi ve çıpa veya fren vazifesi görmesi gereken alanın yasamada değişimi yöneten bir kurumda yüksek bir oranda temsil edilmesini doğru bulmuyorum.

Öte yandan Şubat 2015 TÜİK İşgücü İstatistiklerine göre çalışanların %68'i işçi iken, adayların sadece %9'unun işçi olmasını çok az buldum. Daha çok kaygılandırıcı nokta, bu adayların büyük bir kısmının küçük sol partilerden olması ve 3 büyük partideki işçi aday sayılarının çok küçük olması (AKP'den sadece 1, MHP'den sadece 5, CHP'den ise sadece 7 işçi aday var). Toplam sendikacı aday sayısı ise sadece 11. Sonuçlar ne olursa olsun işçilerin mecliste güçlü bir şekilde temsil edilmeyeceğini tahmin etmek zor değil. Bunun yanında ülkenin en önemli sorununun eğitim olduğuna inanan birisi olarak, %5 olan toplam eğitimci aday oranı ile kamunun en çok kaynak ayırdığı alanlardan birisi olan sağıktaki aday oranının %4 olması bana düşük geldi. Aday sayısını az bulduğum diğer bir alan ise siyaset: sadece 22 aday (spor ile aynı).

Deneyimli yönetici ve mühendislerin milletvekilliği görevini iyi yapabileceklerini düşünen birisi olarak, bu iki alanda bir anomaliye dikkat çekmek isterim. Mühendis aday oranı sadece %4, yönetici aday oranı ise sadece %3 olmakla birlikte, en çok oy alması beklenen iki partideki mühendis aday oranı %12 ve yönetici aday oranı %8. Anlaşılan bu iki parti yönetici ve mühendislerden mecliste yararlanmanın doğru olabileceğini düşünmüş.

Bu çalışmada yer verilmeyen; fakat kanımca çok önemli olan iki noktaya daha değinmek isterim. Nüfusumuzun yarısı kadın olmakla birlikte maalesef şu anki meclisimizdeki kadın oranı çok düşük: %14.4 oranı ile dünyada 101., Avrupa'da ise sondan ikinci geliyoruz. Öte yandan nüfusumuzun yarısı 31 yasından genç olmakla birlikte maalesef şu anki meclisimizin yaş ortalaması 51. Yaşlı erkeklerin çoğunlukta olduğu bir meclisin toplumumuzu hakkıyla temsil etmediğini düşünüyorum ve bir sonraki meclisin de bu yönden şimdiki meclise benzeyeceğini tahmin ediyorum.